

Change Tracker 2024

*Den årlige måling af danskernes grundstemning,
holdning til samfundsforandring og tro på fremtiden*

Om Change Trackeren – måling #1:

Nationalt repræsentativ analyse

Baseret på 2000 interview med danskere

Data indsamlet – marts 2024

Udgivet af Operate A/S – april 2024

Forord

Vi har brug for en fremtid at tro på.

Fremtiden ankommer af sig selv. Det behøver vi ikke at gøre noget for. Medmindre vi også ønsker et ord at skulle have sagt om, hvordan den fremtid kommer til at se ud. Ønsker vi global afsvidning af både hav og land, sociale konflikter og autoritære styreformer, eller er vi i stand til at komme på en bedre idé?

Systemer har en fascinerende og skræmmende evne til med høj hastighed at drive os mod afgrunden på en fuldstændig bekymringsfri måde. Derfor har vi brug for at forstå, hvilke udfordringer der fylder i befolkningen, og en udvidet social og politisk forestillingsevne, som muliggør, at vi kan se en anden og bedre fremtid for os og skubbe systemerne i nye retninger.

I denne koncentrerede publikation lancerer Operate hovedindsigterne fra vores seneste vidensprojekt, Change Tracker. Undersøgelsen er en analyse af danskernes grundstemning, holdning til samfundsforandring og tro på fremtiden.

Det er vores første systematiske måling af samfundsforandringer, som fremadrettet vil blive gentaget årligt med henblik på at følge udviklingen i Danmark.

I denne første analyse hæfter jeg mig særligt ved, at kun godt hver tiende dansker tror vores samfund generelt er meget bedre om 10 år end i dag, og kun hver tredje tror deres børn bliver bedre stillet økonomisk, end de selv har været det.

Det giver mig grund til at tænke, at vi måske har brug for en ny samtale om, hvad vi kan tro på i disse år, hvor vores evne til at bygge en bedre verden for vores børn ikke længere er overbevisende for de mange. Mere end nogensinde er der brug for at genantænde vores kollektive evne til at pejle mod en fremtid, vi rent faktisk ønsker.

Jeg håber, Change Trackeren i de kommende år kan bidrage til at kvalificere vores samtale om de udfordringer, der fylder for danskerne, og styrke vores forestillingsevne ift. fremtidige løsninger.

Du kan læse mere om analysen og se flere indsigter på www.changetracker.dk.

God læselyst!

Anders Dybdal – CEO Operate A/S

Danskerne ser skeptisk på en bedre fremtid

– kun en lille gruppe tror verden er meget bedre om 10 år

Er du bedre stillet om 10 år? Vokser dine børn op med udsigt til et bedre liv, end du selv har haft?

I industrialiserede lande svarede generationerne, der voksede op efter anden verdenskrig, i overvældende grad "ja" til disse spørgsmål.

De dage er forbi. Nu er det et mindretal, der har denne fundamentale tro på en bedre fremtid.

Operates Change Tracker viser, at kun 12% mener, at det danske samfund er meget bedre om 10 år, end det er i dag.

Generelt er grundstemningen i Danmark bedst i hovedstadsområdet. Det hænger sammen med, at de yngste, som er overrepræsenterede i hovedstaden, er den mest positive aldersgruppe, men andre faktorer spiller også ind – fx jobmuligheder udenfor de store byer.

Det danske samfund er meget bedre om 10 år end i dag.

12%

Passer

36%

Passer ikke

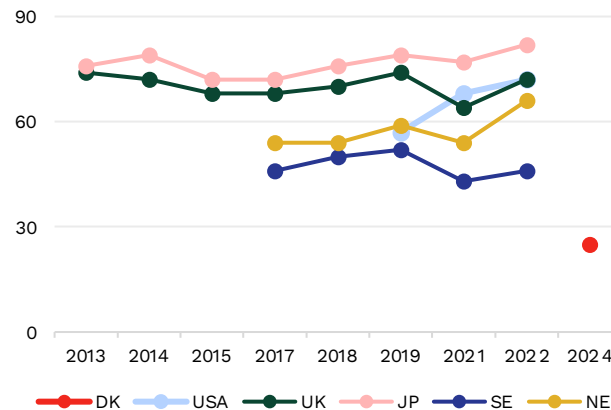
Skepsis ift. fremtiden er vokset stødt over tid

– landene omkring os er dog mere pessimistiske, end vi er

I andre lande har man målt på udviklingen i troen på fremtiden over mange år. Den amerikanske tænketank Pew Research Center har registreret en stigende skepsis i andre lande – mest dramatisk i Japan. Her forventer 82%, at deres børn vil være økonomisk dårligere stillet, end de selv er. Kun 12% tror det modsatte. Situationen er ens i UK og USA, hvor mere end 70% vælger det pessimistiske svar.

Jo tættere vi kommer på Danmark, jo mindre udtalt er pessimismen, med fx Holland og især Sverige på et lavere niveau (Pew Research Center).

I Change Trackeren har vi stillet samme spørgsmål som Pew Research Center (der ikke måler i DK). Situationen er noget bedre i Danmark, hvor hver tredje dansker mener, at deres børn vil blive bedre økonomisk stillet, end de selv har været. Hver fjerde tror dog, at det modsatte vil være tilfældet.

Q: Mener *ikke* at nutidens danske børn vil være bedre økonomisk stillet, når de bliver voksne, end deres forældre har været. n=200

Med danskernes egne ord

Udvalgte eksempler på de tusindvis af tanker om samfundsforandringer, der er indsamlet blandt danskerne i forbindelse med analysen.

"Verden bliver mere og mere utryg. Især pga. vores vejrforhold og vores forskellige tro."

"Vores generation overforbruger på alle parametre. Det vil ikke kunne fortsætte."

"Flere børn og unge end tidligere får stillet diagnoser. Flere vil få det bedre og flere vil få det værre."

"Det er en helt anden verden med kunstig intelligens og alt for meget fokus på sociale medier."

"Teknologisk udvikling vil medføre at samfundet generelt vil være bedre stillet."

"Bedre muligheder for uddannelser og kompetencer er grundlæggende for, hvordan børnene er stillet i fremtiden."

"Der er god samfundsøkonomi og job til næsten alle."

"Der vil være større forskel/ulighed i fremtiden – særligt mellem storbyerne og udkantsdanmark."

"Vores børn skal betale en høj pris for krig og klima."

"Håber på god uddannelse til alle og færre psykisk syge unge mennesker i fremtiden."

"Der bruges for lidt tid på at være sammen med børnene, på at lege, lære samfundssind, hjælpe."

"Det akademiske pres på børn og unge er alt for højt, og måden at uddanne på har ikke ændret sig. Mange børn og unge vil blive tabt i uddannelsessystemet."

"Velfærdssamfundet går mere imod privatisering og amerikanske tilstande, hvilket jeg ikke mener er godt for vores fælles bedste"

"Det er næsten svært at forestille sig, at vi skulle blive bedre til at dele med resten af verden. Men man har da lov at håbe"

"Vores børn lærer at sige fra og nok også at arbejde mere effektivt. Håber det vil skabe mere frihed"

De vigtigste omstillinger går for langsomt

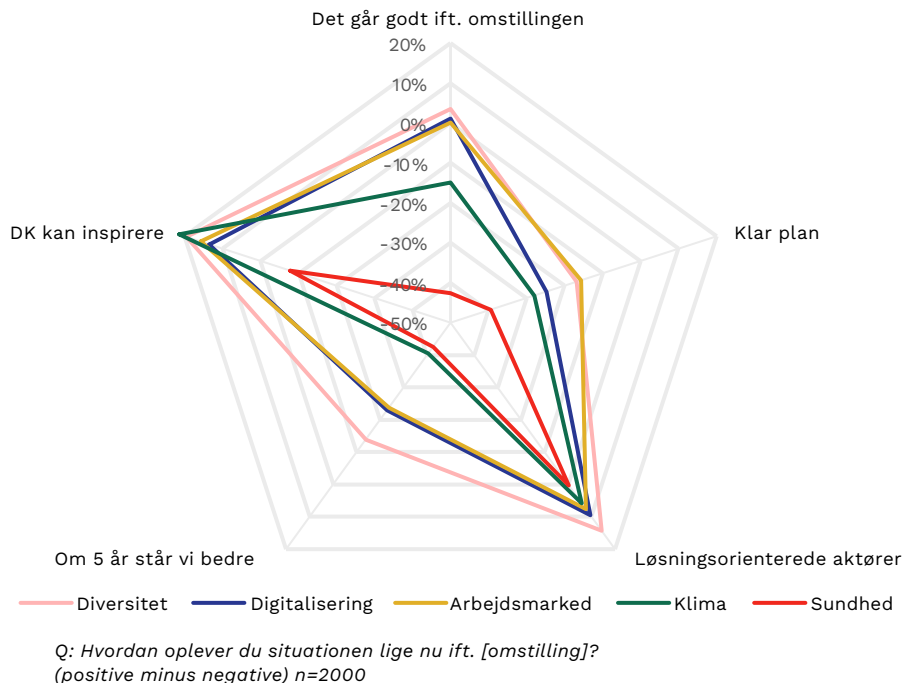
– sundhed er aktuelt den omstilling vi finder mest udfordret

Diversitet og digitalisering er de eneste omstillinger, hvor lige lidt flere synes det går godt end dårligt, og dermed netto kommer i plus. Det er samtidig de to, der anses som mindst vigtige af de fem.

På ingen af omstillingerne er det oplevelsen, at vi som samfund har en klar plan for, hvad der skal ske. Værst står det til på sundhed, som scorer meget lavt på alle nøgletal.

Kendetegnende for alle andre omstillinger end sundhed er, at vi i Danmark i nogen grad vurderes at kunne inspirere andre lande til at finde løsninger – især på klima.

Det er dog bemærkelsesværdigt, at danskerne i så begrænset omfang tror, at vi er et bedre sted om 5 år på omstillingerne, end vi er i dag.

Sundhed, psykiatri og mental trivsel

– *der er en følelse af krise på sundhedsområdet*

Status

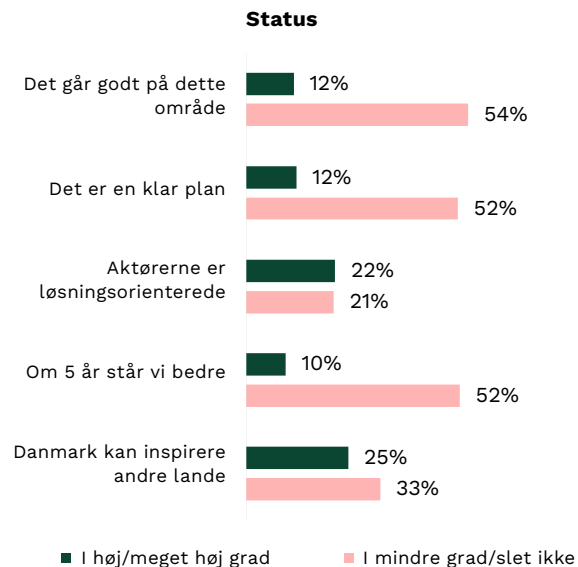
Kun 12% af danskerne mener, det går godt på sundhedsområdet, og tiltroen til, at vi står et bedre sted om 5 år, har kun 10%. Vi mangler en plan og har væsentligt mindre at inspirere andre lande med end på fx klimaaområdet.

Ansvar

Især politikere og myndigheder forventes at gå forrest i en omstilling på sundhedsområdet. Alle aktører er kendetegnet ved at ligge lavt på deres evne til at levere på deres ansvar.

Indsatser

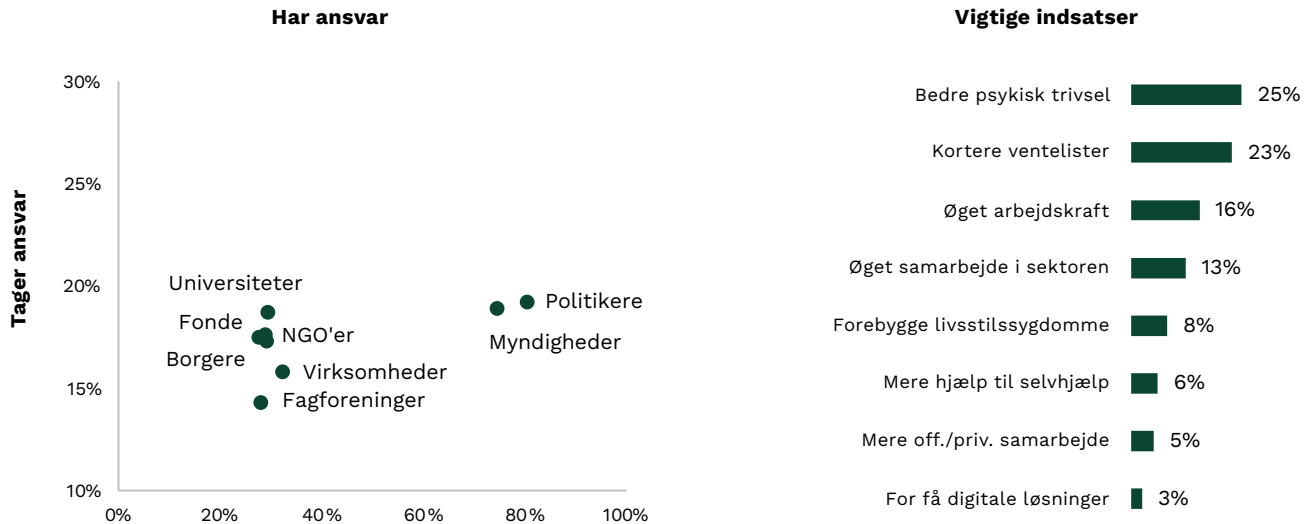
Bedre psykisk trivsel og kortere ventelister i sundhedssektoren er generelt de problemer, der optager danskerne mest. Manglen på arbejdskraft – der også fylder meget ude på arbejdspladserne og hos aktørerne – er også en højt prioriteret indsats. Mere offentligt-privat samarbejde og digitale løsninger til at eliminere menneskelige fejl ligger langt nede på listen over indsatser.

Q: Hvordan oplever du situationen lige nu ift. [omstilling]?
(høj/grad/meget høj grad + mindre grad/slet ikke) n=800

Myndigheder og politikere har mest ansvar

– det er også primært dem, der leverer, men på et lavt niveau

Q: Har aktør et ansvar ift. at løse udfordringer relateret til [omstilling]? (høj grad/meget høj grad) n=800

Q: [Hvis aktøransvar]: Lever aktør op til ansvaret ift. at løse udfordringer ift. [omstilling]? (høj grad/meget høj grad)

Q: Hvad er Danmarks største samfundsproblem ift. [omstilling]? n=800

Klima, miljø og biodiversitet

– der er ingen plan, og kun få tror, vi er et bedre sted om 5 år

Status

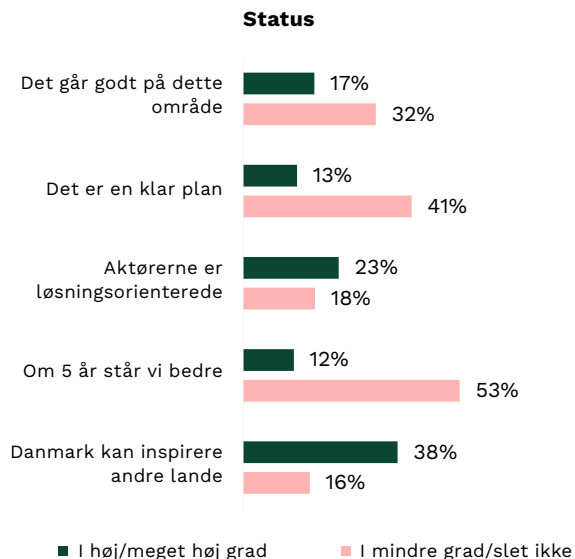
Kun 17% af danskerne mener, det går godt med den grønne omstilling, og tiltroen til, at vi står et bedre sted om 5 år, er meget lav. Kun 12% ser en positiv udvikling for sig vs. hele 53%, der ikke tror, det vil ske.

Ansvar

Især politikere, myndigheder og virksomheder forventes at gå forrest i den grønne omstilling. De opleves dog at tage et begrænset ansvar ift. deres meget vigtige rolle – her er der oplevelse af mere balance mellem ansvar og handling hos NGO'er og universiteter.

Indsatser

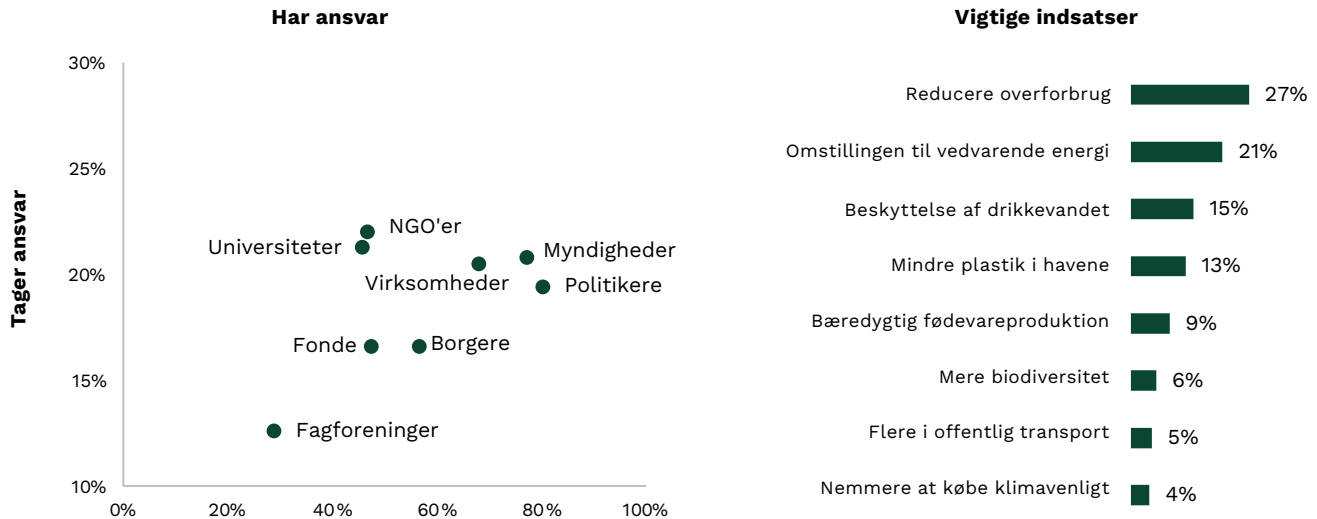
Ganske bemærkelsesværdigt peger danskerne på deres egne forbrugsvaner som vigtigste indsats i den grønne omstilling. Omstilling til vedvarende energi, beskyttelse af drikkevandet ift. pesticider og mindre plastik i havene ligger også mange danskere på sinde.

Q: Hvordan oplever du situationen lige nu ift. [omstilling]?
(høj/grad/meget høj grad + mindre grad/slet ikke) n=800

Myndigheder og politikere har mest ansvar

– men NGO'er, myndigheder og universiteter tager mest ansvar

Q: Har aktør et ansvar ift. at løse udfordringer relateret til [omstilling]? (høj grad/meget høj grad) n=800

Q: [Hvis aktøransvar]: Lever aktør op til ansvaret ift. at løse udfordringer ift. [omstilling]? (høj grad/meget høj grad)

Q: Hvad er Danmarks største samfundsproblem ift. [omstilling]? n=800

Mening, læring og velstand i arbejdslivet

– psykisk arbejdsmiljø er det primære indsatsområde

Status

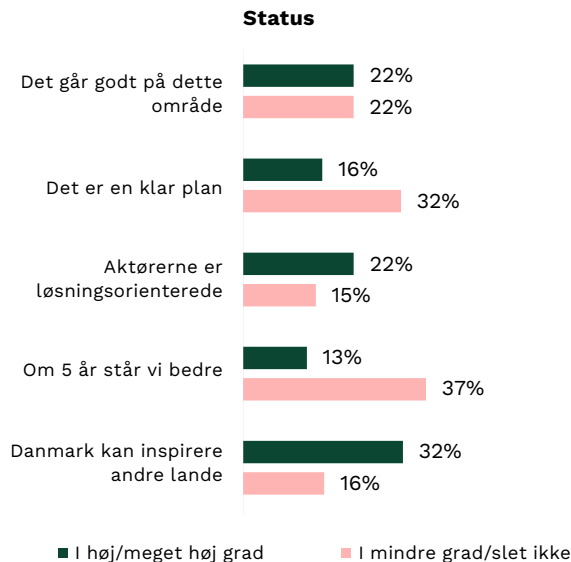
Godt hver femte dansker synes det på samfundsplan går godt i arbejdslivet ift. mening, læring og velstand. Billedet er det samme med modsat fortegn.

Ansvar

Især politikere, myndigheder og virksomheder, forventes at gå forrest på denne omstilling, hvor også fagforeningerne har, og løfter, et væsentligt ansvar.

Indsatser

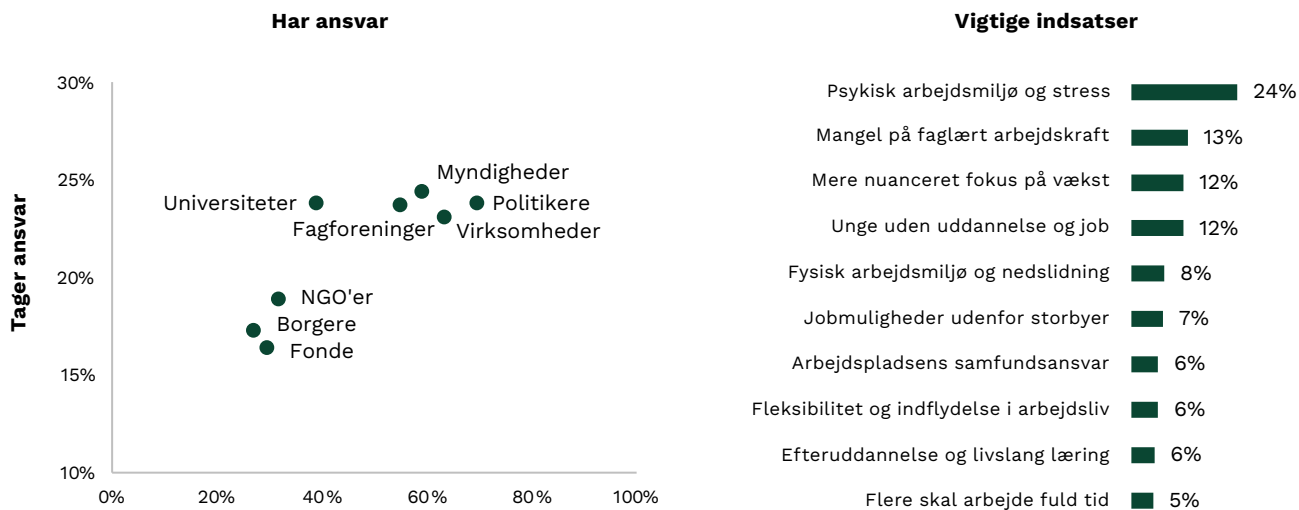
Psykisk arbejdsmiljø og stress er den indsats der optager flest danskere i arbejdslivet. Både i denne omstilling og på sundhedsområdet, er det et emne der optager rigtig mange mennesker i disse år. Manglen på arbejdskraft er også et emne der bekymrer, og har fyldt meget i medierne og politisk. Mere overraskende er det måske, at den indsats tredjeflest danskere har valgt som største samfundsproblem, er et for unuanceret fokus på vækst uden skelen til konsekvenserne.

Q: Hvordan oplever du situationen lige nu ift. [omstilling]?
(høj/grad/meget høj grad + mindre grad/slet ikke) n=800

Myndigheder og politikere har stort ansvar

– men virksomheder og fagforeninger spiller også en rolle

Q: Har aktør et ansvar ift. at løse udfordringer relateret til [omstilling]? (høj grad/meget høj grad) n=800

Q: [Hvis aktøransvar]: Lever aktør op til ansvaret ift. at løse udfordringer ift. [omstilling]? (høj grad/meget høj grad)

Q: Hvad er Danmarks største samfundsproblem ift. [omstilling]? n=800

Digitalisering og kunstig intelligens

– den omstilling med størst usikkerhed ift. hvor vi står

Status

Danskerne er ligeligt delte i opfattelsen af, hvor godt det går ift. digitalisering og kunstig intelligens. Troen på at vi er et bedre sted om 5 år er begrænset, og der er heller ikke en udtalt følelse af, at vi har en plan for omstillingen.

Ansvar

Især politikere og myndigheder har et stort ansvar. De opleves dog at tage et begrænset ansvar ift. deres meget vigtige rolle – her er der en oplevelse af mere balance mellem ansvar og handling hos de danske universiteter og også i virksomhederne.

Indsatser

Det der optager danskerne mest er frygten for at den digitale udvikling vil hægte de ældre og de svage af, ligesom der er en stor opmærksomhed omkring hvad teknologiens indtog på velfærdsområdet vil betyde for vores adgang til menneskekontakt – fx som syge. Misinformation og AI-maipuleret indhold er også højt på listen over bekymringer.

Status

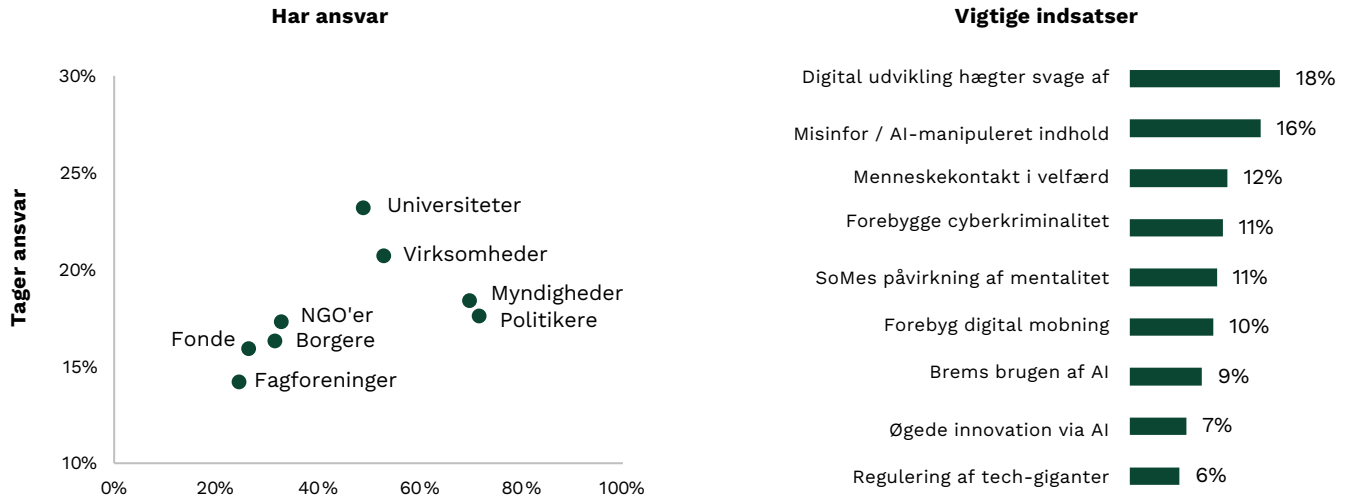

Q: Hvordan oplever du situationen lige nu ift. [omstilling]?
(høj/grad/meget høj grad + mindre grad/slet ikke) n=800

Myndigheder og politikere har mest ansvar

– men virksomheder og fagforeninger spiller også en rolle

Q: Har aktør et ansvar ift. at løse udfordringer relateret til [omstilling]? (høj grad/meget høj grad) n=800

Q: [Hvis aktøransvar]: Lever aktør op til ansvaret ift. at løse udfordringer ift. [omstilling]? (høj grad/meget høj grad)

Q: Hvad er Danmarks største samfundsproblem ift. [omstilling]? n=800

Diversitet, ligestilling og inklusion

– den omstilling, hvor det aktuelt opleves at gå bedst

Status

Også på dette område er danskerne ligeligt delte i deres opfattelse af, hvor godt det går. Stort set lige mange mener det går hhv. godt og dårligt. Det anses af hver tredje som en omstilling, hvor vi er i stand til at inspirere andre lande. Denne omstilling er den af de fem, som danskerne som samlet gruppe er mindst involveret i, hvilket kan medvirke til oplevelsen af, at det går bedre her end på de øvrige.

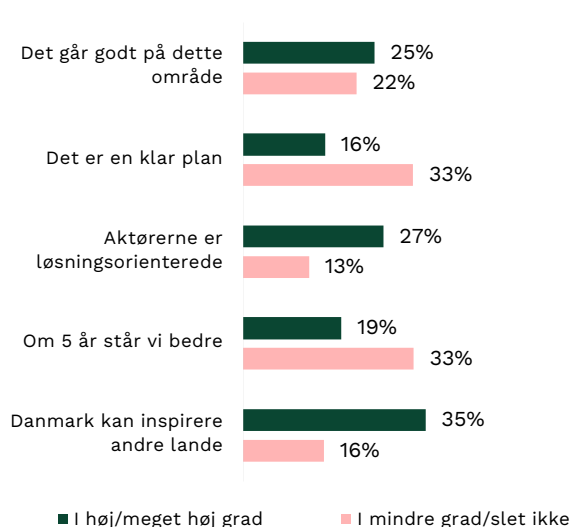
Ansvar

Især politikere og myndigheder forventes at gå forrest i denne omstilling, men også virksomheder og fagforeninger opleves at spille en vigtig rolle.

Indsatser

Økonomisk lighed er den indsats der optager flest. Bemærkelsesværdigt, at muligheder for nyt job i en sen alder, og vilkår for mennesker med funktionsnedsættelser optager så mange flere, end fx kvinder i ledelse stillinger, som har fyldt meget i debatten.

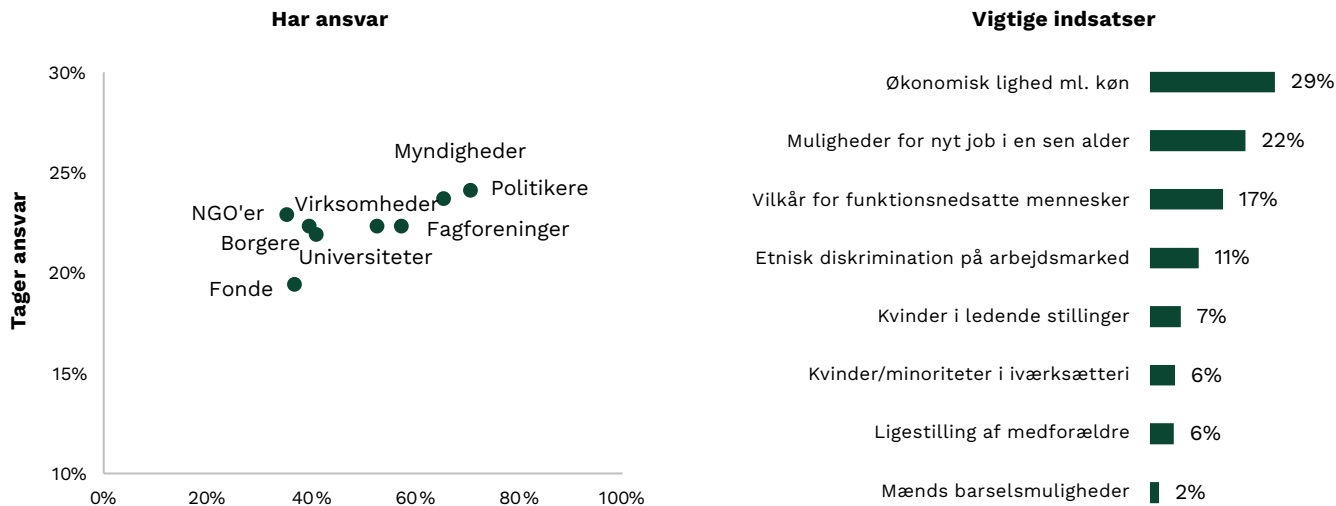
Status

Q: Hvordan oplever du situationen lige nu ift. [omstilling]?
(høj/grad/meget høj grad + mindre grad/slet ikke) n=800

Myndigheder og politikere har mest ansvar

– men virksomheder og fagforeninger spiller også en rolle

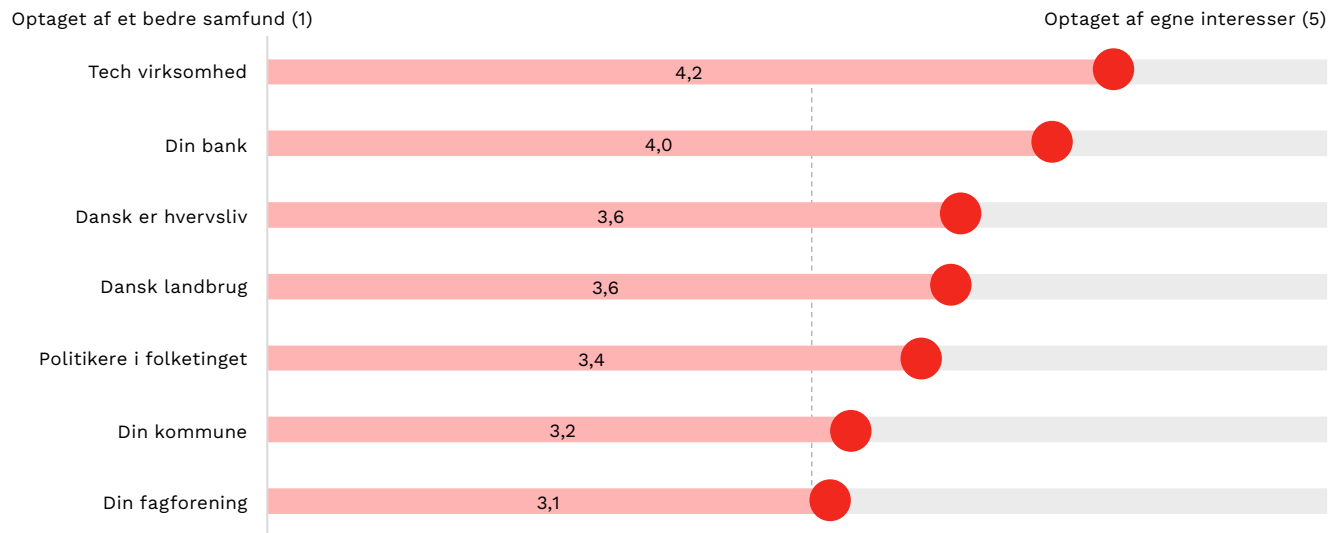
Q: Har aktør et ansvar ift. at løse udfordringer relateret til [omstilling]? (høj grad/meget høj grad) n=800

Q: [Hvis aktøransvar]: Lever aktør op til ansvaret ift. at løse udfordringer ift. [omstilling]? (høj grad/meget høj grad)

Q: Hvad er Danmarks største samfundsproblem ift. [omstilling]? n=800

Danskerne har forskelligt blik på aktørerne

– private aktører anses for mindst optaget af et bedre samfund

Q: Hvordan vil du placere disse aktører på en skala fra 1-5, hvor 1 er udelukkende optaget af at skabe et bedre samfund, og 5 er udelukkende optaget af at varetage deres egne interesser? (gennemsnit) n=2000

Det siger forskningen

Geoff Mulgan, britisk samfundsforsker, tidligere rådgiver for britiske regeringer, og forfatter til bl.a. bogen 'Another World is Possible' (2022) har i sin forskning påvist, at der er en kløft mellem, hvad folk håber på og hvad, de reelt tror, der kommer til at ske i fremtiden:

"Germans talk of das Verschwinden der Zukunft – the disappearance of the future, and a widening gulf between what people hope for and what they think is likely to happen".
(Mulgan: Another World is Possible (2022))

Vi kan nemt forestille os økologiske katastrofer eller en fremtid domineret af teknologi. Men vi kæmper med at forestille os en verden, hvor mennesker trives, og hvor vi forbedrer vores demokrati, velfærd, kvarterer eller uddannelse. Mange er resigneret, og alligevel ønsker de desperat transformativ, social forandring.

Mulgan argumenterer for, at selvom truslerne er reelle, kan vi bruge kreativ fantasi til at opnå en bedre fremtid: Visualisere hvor vi vil hen, og hvordan vi kommer dertil.

Samfundsforandring

... er nødvendig – vores samfund står overfor store og komplekse udfordringer. Samfundets langsigtede bæredygtighed, stabilitet og udvikling er under pres fra mange fronter: Klima, teknologi, sundhed, diversitet og velfærd. Alle omstillinger kalder på forandring.

... er et krav – nye sociale, politiske, kulturelle og økonomiske bevægelser stiller nye krav og presser på for forandring. Kravet retter sig både mod virksomheder, stater, frivillige organisationer, faglige fællesskaber, lokalsamfund, familier og det enkelte menneske.

... er svaret – bevidstheden stiger om behovet for forandring. Anerkendelsen af ledere, der leverer forandring, vokser. Ledere, der ikke leverer forandring, mister tillid og opbakning. De, der har indsigten, metoderne og erfaringerne, må træde i karakter som forandringsledere.

Kontakt:

CEO Anders Dybdal – +45 22 96 99 49

Indsigtsdirektør Camilla Guldborg – +45 26 39 62 98